

DOI: 13.33310/2518-7813-2019-65-2-258-263
УДК 379.8 (4/9)

Наталія САВЧЕНКО

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка,
м. Кропивницький, Україна
e-mail: nataliy-savchenko@yandex.ua

Микола ДУБІНКА

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка,
м. Кропивницький, Україна
e-mail: mdubinka72@gmail.com

МОЛОДІЖНА КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОВІДНИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

У статті розкрито сучасні наукові підходи до обґрунтування механізмів розвитку культурного сектора провідних зарубіжних країн. Визначено основні принципи та механізми участі держави в регулюванні молодіжної культурної політики. Зазначено, що дозвілля та культурно-дозвіллева діяльність в зарубіжних країнах розглядаються як складові молодіжної культурної політики, сутність якої полягає в успішному процесі реалізації культурних проєктів, прийнятті виважених рішень з питань культурного розвитку держави, в удосконаленні управління закладами культури та дозвілля. Окреслено тенденції та вказано на новітні інструменти розвитку молодіжної культурно-дозвіллевої діяльності у розвинених західних країнах. Обґрунтовано необхідність застосування комплексного підходу в реалізації різних форм інновацій у розвитку дозвіллевої сфери.

Ключові слова: молодіжна культурна політика, цінності, культурно-дозвіллева діяльність, дозвіллева сфера, дозвілля, рекреація, державна підтримка, заклад культури, суб'єкти культурної діяльності.

Серед багатьох напрямів, що потребують розв'язання у сфері розвитку, збереження та примноження є історико-культурна спадщина держави, де важливе місце відводиться питанням культурно-дозвіллевої діяльності. Зважаючи на те, що дозвілля в зарубіжних країнах розглядається як складова культурної сфери, основні питання дозвіллевої сфери розробляються у контексті культурної політики конкретної держави [3, с. 22]. В організації дозвіллевої діяльності беруть активну участь молодіжні та спортивні організації, культурно-просвітні заклади, туристичні управління, органи міжнародної співпраці, екологічні об'єднання, соціальні служби та ін. Принципи державної політики у сфері дозвілля переростають в інституційні механізми взаємодії між суспільством та урядом і реалізуються через конкретні культурні, соціальні та дозвіллеві ініціативи [6].

Проблемам управління культурними процесами, аналізу ситуації у сфері культури, творчого використання досвіду зарубіжних країн у сфері дієвості культурно-дозвіллевої діяльності як складової культурної політики держави, менеджменту у сфері культури, присвячені праці Ю. Акімова, Т. Білецької, Л. Зеленова, І. Куревіної, В. Соколова, Б. Сорочкіна, А. Рубінштейна, Г. Тульчинського. Ми використовували цінний

досвід зарубіжних дослідників у цьому напрямку (А. Візанд, М. Драгічевич-Сесич, А. Жирард, К. Малкажі).

Розробкою наукових основ нової державної політики в галузі культури і дозвілля, її теоретичних засад, займалися О. Гриценко, О. Погорілий, О. Семашко, Н. Тарасюк, В. Чепелев та ін. Проблеми моделювання культурно-дозвіллевих процесів, технологій та організаційно-методичних форм роботи досліджувались у роботах Ю. Ключко, Н. Савченко, Н. Самойленко, І. Сороки та ін. Особливості сучасного етапу розвитку інституту дозвілля в умовах суспільної трансформації розглядали В. Дуліков, Є. Володимиров, Т. Кисільова.

Мета статті – на основі аналізу механізмів участі держави в регулюванні культурної політики провідних зарубіжних країн розкрити важливість молодіжної культурно-дозвіллевої діяльності як об'єкту державної політики.

Культурна політика у сфері дозвілля є складовою політики будь-якої держави, відображає її загальні установи, цілі, функції, принципи й спрямована на розробку стратегії й тактики державних завдань у сфері вільного часу, визначається економічними, політичними, соціальними, культурними завданнями розвитку окремої держави. При цьому варто наголосити, що дозвілля є

однією з ключових домінант культурної політики західних країн. Проблема дозвілля розглядається як у теоретичному, так і практичному аспектах. Адже у сьогоденні рівень розвитку цивілізації вимірюється не тільки характером виробництва матеріальних благ (цінностей), а більше тим, як організоване дозвілля населення [3, с. 22].

Відповідно до сучасної концепції дозвілля, на Заході під дозвіллям розуміється сукупність занять, яким особистість може віддаватися з доброї волі, щоб відпочивати, розважатися, розвивати свою інформованість або освіченість, свою добровільну участь у соціально-культурній творчості, будучи вільною від виконання своїх громадянських, професійних або сімейних обов'язків [5, с. 146]. Варто зазначити, що західні моделі дозвілля виконують наступні функції: фізіологічну, психологічну, пізнавальну, естетичну, комунікативну, компенсаторно-творчу. При цьому зазвичай виділяють три найважливіші спрямованості: рекреації (лат. recreation – відпочинок), розваги, фізичного і духовного розвитку особистості [5, с. 23; 146]. У той же час дозвіллева модель кожної країни або групи країн має свої особливості. Йдеться про реальну вагу тієї чи іншої функції, або їх співвідношення [3, с. 31].

Сучасна молодіжна політика провідних англomовних країн – це діяльність держав, штатів, графств, муніципалітетів, громадських організацій і приватних фондів з оптимізації процесів соціального розвитку молоді, спрямована на забезпечення ефективної планомірної інтеграції молодого покоління співвідносно до економічних, політичних та соціально-культурних відносин. Спрямованість молодіжної політики на забезпечення взаємовідносин підростаючих поколінь і суспільства, включає систему заходів з підтримки певного соціального статусу молоді, задоволення її інтересів, запитів і потреб у сферах освіти, праці, культури, дозвілля, підприємницької діяльності та соціального захисту [1]. Метою такої політики є створення економічних умов і правових гарантій для гуманізації способу життя молодого покоління, його соціалізації, як в інтересах окремої особистості, так і суспільства в цілому.

Основними завданнями молодіжної політики в сфері дозвілля є: 1) розробка і прийняття законодавчих актів, державних і регіональних програм, що є запорукою вільного розвитку молоді; 2) фінансування програм і заходів, спрямованих на їх реалізацію; 3) координація діяльності державних установ і громадських організацій, приватних фондів у вирішенні молодіжних культурно-дозвіллевих проблем; 4) заохочення (включаючи фінансування) діяльності державних і недержавних організацій, спрямованих на вирівнювання

можливостей різних категорій молоді у реалізації рекреативного і духовного потенціалу вільного часу [4, с. 102].

Для сьогодення характерним є те, що молодь сама все активніше заявляє про свої права, прагнення, проблеми. І не тільки всередині своєї культури, але легко знаходячи спільну мову з однолітками всієї планети. Це закріплюється у нових міжнародних культурних традиціях, творчих контактах, соціально-культурних акціях. Підтвердженням цього стали такі форми інтернаціональних зв'язків молоді світу: асоціації та клуби ЮНЕСКО [1]. Молодь багатьох країн збирається на форуми, конгреси, спортивні та комп'ютерні ігри, фестивалі і конкурси, акції протесту або сприяння чогось, створюють Фонди і Комітети. Як результат: молодь є фундатором нової планетарної Культури. Про цінний досвід провідних зарубіжних країн у здійсненні молодіжної культурно-дозвіллевої політики ми й зацентруємо увагу при подальшому розгляді проблеми.

Культурна політика країни регулюється законами про творчі мистецькі проекти, охорону національної культурної спадщини, культурно-мистецьку освіту, книговидавництво, кіновиробництво, податкові пільги на культурні проекти. Так, у Франції, спрямованість культурної політики визначається: 1) гігантоманією, прагненням реалізувати великі проекти (на зразок Будинків культури), створити культурні центри як храми духовності (Культурний центр імені Жоржа Помпіду); 2) поєднанням культурного розвитку регіонів, адміністративної децентралізації з участю держави в культурній діяльності [7].

На сучасному етапі розвитку культурно-дозвіллевої діяльності в США, Великобританії, Канаді, ЮАР, Австралії, Новій Зеландії сприяють державна політика у сфері дозвілля й активність ряду наукових і суспільно-освітніх організацій, що використовують рекомендації наукових шкіл дослідників дозвілля (Д. Берд, С. Гордон, Б. Дрівер, Д. Келлі, Р. Краус, Д. Нейлінгер), що визначають дозвілля як рекреаційно-розвивальну діяльність. У науковій літературі англomовних країн є поняття «дозвіллевий час» – це вільний час, що використовується для відпочинку, розваг, безперервної самоосвіти і духовного наповнення особистості [4]. Цікаво, що ця дефініція стала основою державних документів, знайшла віддзеркалення в юридичній практиці і, що особливо важливо, у навчальних посібниках для середньої і вищої шкіл.

Однак, у зарубіжних країнах не існує окремого закону, який визначав би загальні положення, принципи та напрями діяльності дозвіллевої сфери. Роль дозвілля та його специфіка, права та обов'язки працівників дозвіллевої сфери, тенденції

формування розкриваються в урядових документах конкретної країни. Основні завдання державної політики у сфері культури вперше було визначено на Міжурядовій конференції інституційних, адміністративних та фінансових аспектів культурної політики (Венеція, 1970). Провідними з них було зазначено: 1. *Надання можливостей для участі людини в культурному житті суспільства*. Ця думка була висловлена ще на засіданні з проблем культурної політики в Монако (1967) [10, с. 8]. 2. *Культурний розвиток, що робить культурну політику складовою загальної державної політики*. «Культурний розвиток... є одночасно і засобом, і метою економічного розвитку» [11, с. 185]. 3. *Збереження та популяризація культурної самобутності*. Досягнення «динамічної рівноваги між окремими (індивідуальними) культурами та загальною культурою держави» [11, с. 185] відкрили можливість для реалізації культурних проєктів для інвалідів, багатодітних сімей, етноменшин тощо. 4. *Розвиток міжнародних культурних зв'язків* відображає перехід від «державоцентричних» до орієнтованих на людину цінностей і покликаний сприяти взаємному пізнанню культури та історії європейських народів, транснаціональному розповсюдженню культури, культурній багатоманітності та розвитку нових художніх форм, міжкультурному діалогу, визнанню культури як чинника економічної та соціальної інтеграції.

Система розробки і реалізації суспільно-державних програм сприяння в організації раціонального дозвілля різних груп населення успішно упроваджується у Великобританії, Канаді, Австралії, Новій Зеландії. З'єднання зусиль держави і громадських організацій дозволило створити центр культури імені Дж. Кенеді в Нью-Йорку, «Діснейленд» у Флориді і Каліфорнії; національні парки, ботанічні сади, пляжі, що дивують техніко-естетичною досконалістю, бібліотеки, музеї та інші центри культури і відпочинку, культурно-спортивні, оздоровчі, видовищно-ігрові комплекси.

Прикладом ефективності такої діяльності може слугувати такий факт: з кінця 90-х років ХХ ст. до сьогодні у США прийнято понад 50 національних суспільно-державних культурних програм, за допомогою яких передбачається: 1) значний розвиток інфраструктури дозвілля дітей та молоді, пенсіонерів та дозвілля інвалідів; 2) наповнення діяльності освітніх закладів, парків, музеїв, театрів, концертних та інших установ культури педагогічно доцільними формами культурно-дозвілєвої діяльності; 3) використання стадіонів, тенісних кортів, пляжів, оздоровчих центрів, дансингів (англ. dancing, dance – танець) та інших розважально-ігрових установ для забез-

печення раціонального дозвілля різних груп населення; 4) залучення вчених і відомих практиків до науково обґрунтованого відбору змісту і форм підготовки фахівців суспільного і родинного дозвілля [5, с. 96–97]. Отже, бачимо приклад виваженого здійснення культурної політики країни в сфері культурно-дозвілєвої діяльності.

Цінним для нас є позиція дослідника А. Жирарда (Франція), який культурну політику розглядає як динамічний процес, виокремлюючи дві моделі її управління: незалежні організації (США) та влада міністерств (Франція, Швеція). При цьому оптимально мають поєднуватись цілі, завдання та ресурси (кадри, фінанси, законодавство, розумна організація) [12]. Дослідник К. Малкахі (США) класифікує культурну політику за такими адміністративними зразками: міністерство культури (французька традиція); міністерства культури окремих земель (німецька система); «централізована децентралізація» (Норвегія); ради з мистецтва (Канада) [7, с. 53]. Культурна політика, на думку М. Драгічевич-Сесич, – це сукупність продуманих дій, спрямованих на досягнення соціально прийнятних цілей [2, с. 60], а для її реалізації державами застосовуються економічні (субсидії, гранти, кредити, податки), політично-правові (нормативно-юридичне регулювання) та морально-ідеологічні (громадський осуд, заохочення) інструменти.

Головним критерієм оцінювання державної молодіжної культурної політики є її ефективність, що полягає в: запереченні програм, нездатних досягти поставленої мети, ресурсовитратних; успішній реалізації культурних проєктів, прийнятті правильних рішень з питань культурного розвитку держави, удосконаленні управління закладами культури та дозвілля [2, с. 61–62]. Невипадковим є створення в зарубіжних країнах (Великобританії, Франції, Німеччині, США, Канаді) наукових, інформаційно-соціологічних служб загальнонаціонального, регіонального, міського рівнів, завданням яких є вивчення культурно-дозвілєвих інтересів і потреб різних груп населення; рекреаційних запитів особистості та об'єктивних можливостей їх задоволення; обсягу знань, вмінь і навичок різних соціальних груп населення в самоорганізації свого вільного часу; інфраструктури культурно-дозвілєвої й рекреаційної сфери та тенденцій її розвитку; вивчення кадрових проблем [9]. Наприклад, у Німеччині діє Інститут дозвілєвих досліджень, в Данії – Центр соціального та культурного планування, в Австрії – Медіакульт [8].

Цікавим і цінним водночас є факт, що у США, Австралії, Новій Зеландії згідно з принципами їх державної політики у сфері культури і дозвілля

склалася система податкового заохочення вкладень у соціально-культурну діяльність. Виробничі об'єднання цих країн, що вкладають матеріальні засоби в організацію дозвілля, отримують податкові привілеї. Так у США і Канаді такі фінансові знижки отримують організації, що фінансують розвиток національних парків і центрів дитячого дозвілля. У Великобританії підприємства оплачують систему святково-розважальних заходів, розвиток фольклорної творчості, родинні туристичні поїздки. Аналогічна система сьогодні отримує свій розвиток і в інших країнах Західної Європи [6].

У цілому, суспільно-державна політика у сфері дозвілля – це результат соціально-економічних успіхів високорозвинених західних країн, але, значною мірою – це «...наслідок активного впливу науки на формування політичного курсу конкретної країни» [4, с. 97]. Прикладом реалізації прогресивних принципів такої політики може слугувати «Національна програма організації дозвілля молоді», розроблена у США у кінці 90-х років спільними зусиллями Конгресу, Уряду та десятків наукових установ і громадських організацій. Цінність програми в тому, що вона інтегрує в собі досягнення країни у галузі економіки, політики, культури і виховання та сприяє розвитку різних видів молодіжної дозвіллевої діяльності [6, с. 243].

У програмі організації дозвілля молоді детально розкриті механізми використання існуючої інфраструктури дозвілля. Згідно класифікації галузей, прийнятої в США, до рекреаційної сфери відносяться готельні підприємства – трейлерні парки, кемпінги, спортивні і рекреаційні табори; спеціалізовані установи, що задовольняють потреби у відпочинку і розвагах, – установи культури (кінотеатри, естрадні і симфонічні оркестри, театри, художні студії); спортивно-видовищні заходи, бейсбольні, футбольні, хокейні та ін. спортклуби; підприємства для активних занять спортом (басейни, катки, човнові станції, пляжі); розважальні установи (парки, дитячі майданчики, цирку, зоопарки); державний рекреаційний фонд; національні ліси та парки, природні пам'ятки, парки і зони відпочинку штатів, округів і муніципалітетів [9, с. 107]. Гідність програми – у конкретизації ролі і місця кожного з соціальних інститутів у культурно-дозвіллевій діяльності молоді, що орієнтує їх на максимальне розкриття свого виховного потенціалу в забезпеченні конструктивного впливу на підростаюче покоління, де кожна установа культури і дозвілля відповідно до законодавства має певні зобов'язання по відношенню до молоді [4, с. 383].

Цінним у плані залучення всіх установ дозвілля до реалізації різних освітньо-виховних проєк-

тів є досвід Великобританії, де індустрія дозвілля займає важливе місце в її економіці, адже 30% доходів громадян країни спрямовуються на різні форми дозвіллевої діяльності і товари для дозвілля [5].

Беручи за основу результати дослідження у дев'яти європейських країнах (серед яких були Великобританія, Фінляндія, Нідерланди, Німеччина), що були представлені у французькому журналі *Circular*, можна визначити наступні тенденції розвитку культурної політики європейських країн: 1) зміна ролі держави, що відмовляється від прямого управління культурою і створює умови для найкращого використання громадських культурних фондів; 2) утвердження некомерційного сектора як партнера у проведенні державної культурної політики; 3) особлива форма приватизації в секторі культури; 4) зростання економічного чинника культури; 5) зростання ролі регіонального і локального факторів у культурній політиці; 6) відхід від елітарності, що має вияв у підтримці різних форм діяльності соціальних верств населення [8, с. 6]. Окреслені тенденції пропагують особисту участь громадянина у культурній політиці, спрямовані на встановлення партнерських відносин між державою і третім сектором (асоціації, фонди, церкви, релігійні та профспілкові організації) [3, с. 24].

Дозвілля в зарубіжних країнах розглядається як складова молодіжної культурної політики, а головні питання дозвіллевої сфери розробляються в контексті культурної політики конкретної держави. Разом з тим її окремі аспекти (освітній потенціал, педагогічні принципи дозвілля, соціологія дозвілля тощо) є об'єктом різних сфер життєдіяльності держави, що визначає власну культурну політику відповідно до цінностей, завдань та власних культурних переваг. Спільними позиціями, прийнятими міжнародною спільнотою у сфері культури є: створення можливостей для участі людини в культурному житті суспільства; культурний розвиток, завдяки якому культурна політика стає складовою загальної державної політики; збереження та популяризація культурної самобутності; розвиток міжнародних культурних зв'язків.

Невід'ємною складовою державної культурної політики є молодіжна культурно-дозвіллева діяльність, сутність якої полягає в успішному процесі реалізації культурних проєктів, прийнятті правильних рішень з питань культурного розвитку держави, в удосконаленні управління закладами культури та дозвілля. Перспективами ж подальших розвідок є пошук шляхів стимулювання розвитку культурних індустрій в різних країнах, цінний досвід яких може почерпнути й Україна.

Список використаних джерел

1. Гриценко О. А. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. Київ: УЦКД, Інститут культурної політики, 2000. 228 с.
2. Драгичевич-Сесич М. Культурная политика: новая роль администратора и менеджера культуры – роль посредника // *Материальная база сферы культуры: Науч.-информ. сб. Вып. 2*. М.: Изд. РГБ, 1999. С. 58–81.
3. Дуликов В. З. Социально-культурная работа за рубежом: Тенденции развития. М.: МГУКИ, 2003. 115 с.
4. Киселева Т. Г., Красильников Ю. Д. Социально-культурная деятельность. Учебник. М.: МГУКИ, 2004. 539 с.
5. Кротова Ю. Н. Педагогика досуга в англоязычных странах. Учеб. пособ. СПб., СПбГАК, 1994. 168 с.
6. Культурно-досуговая деятельность. Учебник для вузов культуры и искусств / Под науч. ред. акад. РАЕН А. Д. Жаркова, проф. В. М. Чижикова. М.: МГУК, 1998. 461 с.
7. Общественная поддержка культуры во Франции, Германии, Норвегии, Канаде // *Культура в современном мире: Инф. сб. Вып. 5*. М., 2002.
8. Панорама культурной жизни зарубежных стран: *Инф. сб.* М., 2002. Вып. 7–8. С. 5–7.
9. Савченко Н. С. Вплив краєзнавства, туризму, рекреації на зміцнення духовного і фізичного здоров'я сучасної молоді // *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. Черкаси: Вид. відділ ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2015. Випуск № (6) 339. С. 104–108.
10. Cultural policy: a preliminary study. P., UNESCO, 1969. 49 p.
11. Girard A. Cultural Development: Experiences and Policies. P., UNESCO, 1983. 189 p.

References

1. Grycenko, O. A. (2000). *Kul'tura i vlada. Teoriya i praktyka kul'turnoyi polityky v suchasnomu sviti*. [Culture and power. A theory and practice of cultural politics are in the modern world]. Ky'yiv [in Ukrainian].
2. Dragychevich-Sesyich, M. (1999). *Kul'turnaya polityka: novaya rol' admy'ny'stratora y' menedzhera kul'tury – rol' posredny'ka*. [Cultural politics: a new role of administrator and manager of culture is a role of mediator]. Moscow [in Russian].
3. Duly'kov, V. Z. (2003). *Socy'al'no-kul'turnaya rabota za rubezhom: Tendency'y' razvy'ty'ya*. [Sociocultural work a broad: progress Trends]. Moscow [in Russian].
4. Ky'seleva, T. G., Krasyl'ny'kov, Yu. D. (2004). *Socy'al'no-kul'turnaya deyatel'nost'*. [Sociocultural activity]. Moscow [in Russian].
5. Krotova, Yu. N. (1994). *Pedagogy'ka dosuga v angloyazychnyx stranax*. [Pedagogic softleisure in the English-language countries]. SPb [in Russian].
6. *Kul'turno-dosugovaya deyatel'nost'*. (1998). [Cultural leisure activity]. Moscow [in Russian].
7. *Obshhestvennaya podderzhka kul'tury vo Francyy', Germanyy', Norvegyy', Kanade*. (2002). [Public support of culture is in France, Germany, Norway, Canada]. Moscow [in Russian].
8. *Panorama kul'turnoj zhy'zny' zarubezhnyx stran*. (2002). [Panorama of cultural life of foreign countries]. Moscow [in Russian].
9. Savchenko, N. S. (2015). *Vplyv krayeznavstva, turyzmu, rekreaciyi na zmichnennyya duxovnoho i fizychnogo zdorov'ya suchasnoyi molodi*. [Influence of study of a particular region, tourism, recreationis on strengthening of spiritual and physical health of modern youth]. Cherkasy' [in Ukrainian].
10. Cultural policy: a preliminary study. (1969). Paris, UNESCO [in France].
11. Girard, A. (1983). *Cultural Development: Experiences and Policies*. Paris, UNESCO [in France].

Наталія Савченко, Николай Дубинка. Молодежная культурно-досуговая деятельность как часть государственной политики ведущих зарубежных стран

В статье раскрыты современные научные подходы к обоснованию механизмов развития культурного сектора ведущих зарубежных стран. Определены основные принципы и механизмы участия государства в регулировании молодежной культурной политики. Отмечено, что досуг и культурно-досуговая деятельность в зарубежных странах рассматриваются как составляющие молодежной культурной политики, сущность которой заключается в успешном процессе реализации культурных проектов, принятии взвешенных решений по вопросам культурного развития государства, в совершенствовании управления учреждениями культуры и досуга. Определены тенденции и указано на новые инструменты развития молодежной культурно-досуговой деятельности в развитых западных странах. Обоснована необходимость применения комплексного подхода в реализации различных форм инноваций в развитии досуговой сферы.

Ключевые слова: молодежная культурная политика, ценности, культурно-досуговая деятельность, досуговая сфера, досуг, рекреация, государственная поддержка, учреждение культуры, субъекты культурной деятельности.

Nataliia Savchenko, Mykola Dubinka. Youths' cultural leisure activity as a component of the leading foreign countries' public policy

The article shows the modern scientific approaches towards the grounds of cultural sector mechanism of its development in leading foreign countries. The main government principles and mechanisms of government part in participating to regulate the youths' cultural policy are defined. The main tendencies and new instruments of the government policy development in youths' cultural-leisure activity in highly developed countries are depicted. The necessity of applying the complex approach in realizing various forms of innovations in leisure sphere is grounded.

Leisure is appreciated as a component of the youths' cultural policy. The main topics of the leisure sphere are developed in the context of cultural politics of every country. The main tasks of the youths' policy are the following:

1) to work out and adopt the statute, state and regional programmes, which are the preconditions of youths' free growth; 2) to finance the programmes and events aimed at realization of these conditions; 3) to coordinate the government and public institutions and associations, private funds in solving the youths' cultural leisure-time problems; 4) to encourage (including the grants) government and non-government organisations intended to give equal start-up chances for all categories of youths to achieve the recreational and spiritual potential of free time.

In addition to that, separate aspects of leisure sphere (educational potential, pedagogical principles, sociology of leisure-time) are the object of different spheres of vital functions of the state. Every state determines its own cultural policy according to the values, tasks and its own cultural advances. The principles of the state policy in leisure-time sphere develop into the institutional mechanisms of the interaction between the state and society and then realize in the concrete cultural, social and leisure-time initiatives.

The common principles and standpoints adopted and approved by the international community in the cultural sphere are: to work out the possibilities for a citizen to take part in cultural life of the society, cultural growth when the cultural policy becomes a component of general state policy; to preserve and popularize the cultural identity; to develop international cultural communications.

Key-words: youths' cultural policy, values, cultural-leisure activity, leisure-time sphere, leisure, recreation, state support, entertainment club, subjects of cultural activity.